

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Murenulæ Sacræ Vestis Sponsæ Regis Æterni
Vermiculatæ Opus, De Privilegiis Ordinum Regularium**

Alviset, Virginus

Campidonæ, 1673

Caput 3. De acquisitione privileg.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62361)

libus, quas ad alia properans, & velut explanatione minus indigentes omitto.

CAPUT III.

De Acquisitione Privilegiorum.

Acquiruntur autem Privilegia, sex modis, seu viis puta concessione, communicatione, extensione, relatione, errore & praescriptione, de quibus omnibus, seriatim agere habemus, per subsequentes paragrafos.

S. I.

De Acquisitione Privilegiorum per viam Concessionis.

SUMMARIUM.

1. Qui potest legem ferre, & Privilegium dare.
2. Non subditis, non potest dari Privilegium.
3. Princeps temporalis, non potest includere Ecclesiam, sive lege, sive Privilegio. Et contra 5.
4. Privilegium favorabile, admittitur, hoc ipso, quod non rejicitur.
6. Privilegia non conceduntur, nisi cum causa, quae est triplex, & 7.
8. Sola voluntas in Principe, causa sufficiens Privilegij.
9. Regularibus quare concessa Privilegia.
10. Qualis potestas data regularibus, per Privilegia.
11. Quando potestas extinguitur morte concedentis.
12. An regulares possint delegare, in Privilegijs.
13. Quomodo intelligendum Privilegium, datum contra substantiam actus exercendi.

ET quidem quod attinet ad primum modum, illius est dare seu concedere Privilegium, cujus legem ferre, ut docent Belvis. c. romana de for. com. §. contrahentes. Calder. c. postulasti de pen. & rem Jacob. de Zoch. c. omnis eod. Angel. in sum. v. Privilegium Sylu. eod. v. Alor. 1. p. inst. lib. 5. cap. 22.

Reg. in pra. lib. 13. num. 23. Ut quicumque potest legem ferre, possit & Privilegium concedere, circa eandem legem, & eandem materiam, quam lex respicit, illis iisdem personis, quas per legem obligavit, puta subditis, aliis verò, non nisi eo modo, quo infra dicemus, Ratio est, quia Privilegia sunt leges. c. Privilegia d. 3. & §. fin. 27. qu. 1. Aded ut Privilegium non differat à lege, nisi sicut species à genere, ut in Superioribus notavi. At non potest quis sua lege obligare non subditum. Ergo nec suo Privilegio illi favere, quia ex quo removetur genus, & qualibet eius species. l. Aquilus ff. de dol. & l. fide iussor eod. quis satis d. cog. Et sic. g. quemadmodum Princeps temporalis, non potest sua lege Ecclesiam ligare sic neque suo Privilegio includere, quod quantumcumque sit favorabile, nunquam tamen valebit, nisi Ecclesia acceptaverit. Uti docent Belvis. Calder. & Azoch. Supra cit. per c. Ecclesia sancta Maria de const. Et per notata ab Innocent. c. auditis de restitution. in integro. Ad quod & facit. c. bene quidem d. 96. Ubi statutum laici praesidis, quamvis Ecclesiae favorabile, declaratur non valere. Acceptari tamen 4 censetur ab Ecclesia, hoc ipso quod non rejicitur, siquidem fuerit, simpliciter favorabile, hoc est si continet simplicem concessionem gratiae, sed si est praecipuum, hoc est concessum per legem seu statutum, aliquid imperans, necesse est expressè admitti. Ita Panor. c. cit. Ecclesia. & Zachar. ejus Glossator. c. quae in Ecclesiarum eod.

Et quod de Ecclesia, hoc eadem proportionem, dico, de Clericis, Religiosis, & quibusvis aliis, qui non sunt subditi Principi concedenti Privilegium. Ac vice versa, de Laicis respectu Papae & Praetorum, Ecclesiasticorum. Hoc est non posse eos, ut nec legem ponere Laicis circa

ca temporalia, sic nec circa eadem, Privilegia illis concedere, saltem directe, & potestate ordinaria, quidquid sit de extraordinaria, & absoluta, in qua adstruenda, multa plerumq; adstruuntur adulationes, & falsitates.

Et quia Privilegia, sunt leges privatae, à jure communi discrepantes, & aliàs non receditur à jure sine causa *c. fin. d. 1. q. 1. c. necessaria 1. qu. 7. cap. non debet de consang. & Aff. rebus ff. de const. l. minimè ff. de leg. Ideo & non solent Privilegia concedi, sine causa quæ est triplex ut notatur in *c. valet. 25. qu. 1.* Puta, vel intuitu Religionis, hoc est in gratiam, & favorem ipsius. Aut propter necessitatē quæ supervenit. Aut propter officia impensa. Addunt non pauci, voluntatem & beneplacitum concedentis Privilegiū esse causam sufficientem, quia in Principe, sola voluntas, dicitur justa causa ad faciendum quod facit ut docent Gloss. *si eo tempore. de elect. in 6. cap. si gratiose eod. de rescrip. & c. non est extra. de voto. Jason l. si testamentum C. de testa. Rom. cons. 307. & DD. c. cit. non est & l. relegati. ff. de pen. Ad quod facit *c. proposuit. de concess. præ.* Quæ omnes causæ, verificantur maximè in Privilegiis regularium.**

Primò enim concessa sunt ipsis, ad honorem & commendationem, status Religiosi, cujus dignitas & excellentia, meritò videtur exigere, ut aliquid plùs concedatur, quàm simplicibus aliis Sacerdotibus, aut Parochis *c. religiosam 12. quest. 2. arg. c. v. Apostolica de Privil. in 6.* Secundò propter benemerita, & officia impensa Sedi Apostolicæ, summis Pontificibus, Prælati Ecclesiasticis. Imò & toti ipsi Ecclesiæ licet enim à solo Deo, qui est communis omnium nostram merces, debeant regulares, suorum laborum premium expectare, attento tamen, quòd horum major pars (ne dicam omnes)

Sedi Apostolicæ, & universali Ecclesiæ impendantur, tot gentium conversione, libris, concionibus, ac bonis operibus. Imò quod ipsi summi Pontifices, alique Episcopi & Ecclesiarum Prælati, in suis persequutionibus, non habuerunt securiorem asilum, quàm apud regulares, & præcipuè apud Monachos, à quibus non tantum locorum securitate, aut officiis personalibus, sed etiam opibus largissimè semper fuere adjuti, & strenuissimè defensi. (a) Certè congruum erat, ut & ipsi, gratum animum, erga tam fideles filios exhiberēt, & munere aliquo demonstrarent, accepta sibi esse eorum officia, *arg. c. communis d. 23. c. sicut nonnulli 1. qu. 1. l. honores ff. de decur. & l. fin. C. de stat. & imagin.* Tertiò concessa fuere regularibus sua privilegia ob necessitatē, & ad sublevandos, in suis curis & laboribus Episcopos & Parochos, ipsosque summos Pontifices, qui tot absolutionibus, dispensationibus, benedictionibus, aliisque ejusmodi, jam ubique dilatata Ecclesia, pro tempore necessariis, & concedendis, vix possent sufficere *arg. cap. petitiō de procur. & cap. licet de off. vicar. in 6.* Tum etiam quartò ob necessitatē & utilitatē fidelium, quibus plerumq; non suppetunt media recurrenti ad Papam, nec expedit accedere ad Episcopos, eorumvè Vicarios generales, aut Parochos. *arg. cap. quedam lex 35. quest. 5.* Et sic quia Papa, & Prælati Ecclesiarum, coguntur frequentissimè vices suas aliis demandare; in his quæ spectant ad jurisdictionem, certè non videretur quibus potius eas demandare debeant, quàm regularibus, quos vitæ integri-

(a) Steph. 3. refugium habuit in Monasterio sancti Dionisii Parisiensis Gregorius 7. in Cavenis. Gellius 2. in Cluniacensi S. T. Cantuariens. in Pontiniacensi & Lambert. trajecit in Stabulensi, &c.

(b) Quæ ad perpetuam generaliter ordinata sunt utilitatē, nulla commutatione variantur. Leo Papa ad anathol. epist.

tas, eruditio, Animarum zelus, à terrenis abstractio, similesque doctores (in illis praesumpta,) vel maximè aptos reddunt, ad ejusmodi delegationes, & privilegia. Et his maximè temporibus, quibus Clerus saecularis, magna ex parte se distinet, curis, & occupationibus longè diversis. Ut nemo propterea, debeat invidere regularibus sua privilegia tot in titulis fundata, tot & tam justis de causis concessa, ac per quorum usum supplent quotidie, cum Apostolo, ea quae defunt Passionibus Christi.

10. Qualis autem potestas, censeatur data regularibus per privilegia. Goss. in *extrav. super cathedram de sepult. v. impendant.* videtur illam facere ordinariam, Molina verò *tract. 5. de just. d. 20. num. 5.* ad delegatam potius referendam putat. Rem autem propius expendentem mihi, videtur neque esse ordinariam, neque delegatam. Ita Vanguel. in *clement. dudum de sepult. conclus. ult.* Non inquam est ordinaria quia hæc obligat habentem ad ministrandum, & subditum ad accipiendum ab ipso, Regulares autem voluntariè tantum utuntur privilegiis, ut & voluntariè fideles ad ipsos accedunt pro eorum usu, sed neque etiam delegata, quia hæc similiter imponit subditis obligationem, seu ipsos fideles reddit subditos habenti delegationem, obligatque eos ad accedendum ad delegatum, quod non operantur privilegia. Unde relinquitur, ut jurisdictio collata regularibus per privilegia, dicatur simpliciter extraordinaria, & gratiosa, ut ait Vanguel. *citatus.*

Quia tamen non sunt jurisdictio nisi illa duo membra, ad alterutram erit referenda, pro ratione respectus, & tituli sub quo de illa loquimur. Potest enim dici ordinaria, quia est à lege, saltem in non paucis, & perpetua in omnibus, de-

legata vero quia non annexa statui, sed à Papa accepta. Quòd si obiiciatur potestatem delegatam expirare morte cōcedentis, privilegia verò regularium, non extinguuntur morte Pontificum, qui illa concesserunt. Respond. per distinctionem, quam Bonif. VIII. facit in *cap. si gratiose de rescript. in 6.* Illa cum Pontifice extinguuntur, quae sunt ab ipso concessa tanquam à privato Pontifice non autè quae sunt concessa nomine, & autoritate suae Sedis, quia illa non moritur, & talia sunt privilegia regularium.

An verò illi possint subdelegare sua privilegia, sicut jura concedunt communiter ordinariis, seu delegatis à Papa, & supremo Principe *cap. 3. & fin. de offic. del. & leg. à judice C. de judic. ira sentire videtur Navarr. in Man. cap. 27. nu. 45.* ubi ait quòd simplex ministeriū v.g. absolutionis potest subdelegari à delegato ordinarii, aut subdelegato delegati Papae, licet non possit ille delegare suam jurisdictionem, ratione cuius hoc ipsi competit per Gloss. *cap. final. de off. ord. & cap. super question. de off. del.* ubi Felin. Sed hoc ego non admitto, quia quando Papa dedit regularibus privilegia ad absolvendum, aut ad similes actus, censetur elegisse personarum industriam, in quo calu delegatus non potest subdelegare *cap. fin. de off. del.* Quantū verò ad distinctionem, quam facit Navarr. jurisdictionis, & simplicis ejus ministerii ego illam reiicio hac in parte, ad entiam rationis vide tamen dicenda *sectione tertia cap. 22. Paragrapho primo de Pralatorum jurisdictione.*

Porro quando contingit aliquod privilegium concedi, quod videtur esse contra substantiam actus ad quem conceditur tunc censetur Papa, seu Princeps potius dispensasse, in quem sensum ego verbi gratia explico privilegium minorum, de recitanda solum mentaliter aliqua parte horarum,

B

horarum,

horarum, posito quod prolatio vocalis, sit illarum essentia, de quo, suo loco ubi de horis.

S. II.

De Acquisitione Privilegiorum per viam
Præscriptionis.

SUMMARIUM.

1. Privilegium adversatur præscriptioni fallit in quibusdam casibus 4. & 5.
2. Impetratio privilegii generat præsumptionem male fidei, in eo qui rem præscripsit.
3. Quod meum est, non potest iterum fieri meum.
6. Quid sit præscriptio.
7. Quicquid potest concedi, potest & præscribi.
8. Requisita ad præscriptionem, & seq.
9. Que sunt iurisdictionis, possunt præscribi, non que ordinis.
10. Potest præscribi libertas in his que secundum se non præscribuntur.
11. Præscriptio privilegii debet fieri secundum formam concessibilem.
12. Privilegium debet præscribi ab eo qui sit capax illius.
13. Ad præscribendum privilegium requiritur titulus.
14. Bona fides, causatur ex privilegio, & iure dubio.
15. Regularibus potest sufficere probabilis opinio, ad continuandum in usu alicuius iuris, vel privilegii.
16. Quantum temporis requiratur ad præscriptionem.
17. Ad præscribendum in præiudicium alterius, requiritur eius notitia, & patientia.
18. Præscriptio æquiparatur privilegio, iudicatis, & transactis.
19. Præscriptio facit in conscientia tutum.
20. Sufficit præscriptio, ad continuandum usum privilegii, etiam post errorem detectum.
21. Præscriptio non extenditur.
22. Qui præscripsit ius ferendi unam censuram, non potest ferre alias.
23. Qui præscripsit decimas, nõ potest petere novalia.

Nominè Privilegii (quod ad præsens institutum attinet) duo possumus intelligere, nempe aut concessionem ipsius facultatis, ad aliquid faciendum, vel ius ipsum faciendi concessum, quo secundo modo hîc de privilegiis agitur, quando dicuntur posse acquiri per præscriptionem. Nam in primo sensu, privilegium opponitur præscriptioni, tanquam quid contrarium, adeo ut simul haberi non possint, sed ad alterutrum ingressum, aliud excludatur, ut notat Gloss. *c. veniens de præscri.* Juxta quam Panor. ibi dicit, impetrationem privilegii, causare malam fidem, respectu juris, prius possessi per præscriptionem, tunc enim videtur impetrans agnoscere, se non habuisse jus, adeo ut si postea privilegium repudietur, nec etiam possit se præscriptione tueri, utpote quæ in illa impetratione censetur cessasse, & sublata esse. Quod verum est etiam in contrarium dicant Innoc. & Joann. Andr. in *c. cit. veniens*. Quia sola impetratio videtur sufficiens, ad inducendam præsumptionem renuntiationis. Quod enim meum est, non potest iterum fieri meum, ut notat Gloss. in *c. Abbate de verb. sign.* Sicque privilegium, & præscriptio, non possunt concurrere, respectu ejusdem juris quærendi, dico quærendi, nam si ageretur de jam qualito, & privilegium foret simpliciter confirmatorium juris, prius per præscriptionem quasiti, vel si concederetur ad cautelam vel in augmentum, per modum novi tituli, tunc bene possent se invicem compati. Et ita tenent Pan. Paris Imol. Felia. & communiter alii in *c. cit. veniens*. Quia licet jus jam quasitum non possit de novo quæri, potest tamen novo titulo retineri, ut docent Joan. Monarch. & Joan. Andr. *l. cum persona de privil. in 6.* Præscriptionem verò & præscribere ego hîc

hic appello, quando, bona fide, quis & probabili aliqua motus ratione, putans sibi, sua familia, aut societati, jus aliquod competere, & perseverans in ejusmodi bona fide ac credulitate, illo utitur. Postquam enim usus est per certum tempus, à legibus determinatum, censetur sibi acquisivisse jus illud, & extunc per ipsas leges, illi conceditur & fit proprium ita quod successivis temporibus possit perseverare in illius usu, ac si verè ab initio fuisset illi concessum, nec jam teneatur intermittere, quamvis fortè contingat detegi deceptionem, & cognoscat, se in rei veritate, non habuisse tale jus, nec ab initio potuisse illud usurpare.

7. Atque his hunc in modum præmissis, quando dicuntur privilegia acquiri præscriptione, ego sic explico, ut ea omnia jura, facultates, exemptiones &c. quas possit aliquis per privilegium, & gratiosam Superioris concessionem obtinere, has omnes possit per præscriptionem sibi acquirere secundum dicta, & infra dicenda Gloss. *c. quia d. 64.* Paul de Eleasar. *c. nullus de elect.* Panor. *c. causam de præscr.* Paris. *c. auditus eod.* Host. & alii passim per *c. conquestus q. 3. c. veniens est c. olim. eod. c. duo simul de off. ord. c. cum dilectus de rel. dom. & cap. cum persone de pr. v. l. in 6.*

8. Requisita verò, ad hoc ut præscriptione acquiratur aliquod privilegium, sunt, 9. ut i. id quod præscribitur, sit sua natura tale, quod aliàs potuisset concedi. Et sic v. g. quia illa quæ sunt jurisdictionis Episcopalis, possunt concedi, non verò ea quæ sunt ordinis: ideo illa possunt præscribi, non autem ista, ut inter alios notat Panor. *c. cum non liceat & c. cum ol. m. de præscr.* Quamvis possit quis, in eis præscribere libertatem: ut non teneatur illa petere ab hoc vel illo, sed ab alio, vel à quo maluerit secundum eundem Panor.

c. veniens eod. Et quando non potest præscribi principale, nec accessorium, ex eodem *c. cum ex Officii eod.*

Requiritur secundo ad præscriptionem privilegii, ut illa fiat secundum formam concessibilem, id est, ut qui illud præscribit, seu illius usum eo modo illo utatur, & sub illa forma, sub qua aliàs solet concedi, aut potuisset. Ita Eleasar. *c. nullus de elect.* Et sic qui v. g. præscribit usum benedicendi ornamenta Ecclesie, visitandi aliquam Ecclesiam &c. debet benedicere, & visitare, non ad placitum, sed secundum formam in Pontificali expressam, quia sub illa forma expedienda, illi concederetur.

Requiritur tertio ut præscriptio fiat à persona secundum se capaci illius juris & privilegii, quod præscribit; & sic v. g. potest una Ecclesia vel persona Ecclesiastica præscribere decimas aut alia jura spiritualia, non autem Laicus, vel femina. Eleasar. *loc. supra cit.* Panormi. *ad aures, de præscr. & passim alii.*

Requiritur quarto titulus, seu verus, seu saltem coloratus, aut certè loco tituli possessio seu usus à tempore immemoriali, siquidem præscriptio est contra jus commune, secus si præter. Ita Panor. *c. de quarta & c. ad aures de præscr.* Sufficiens autem titulus, secundum ipsum erit, v. g. Opinio fundata in dicto viri alicujus gravis, aut fama, quamvis fortè nullū instrumentum reperiat, eo quod ex eadè fama dicitur tempore belli vel in incendio periisse per *l. quod vulgo ff. pro emp.* Et sic ut notat idem Panor. in *c. cum dilectus de cons.* 14. & *c. auditus de præscr.* potest causari titulus seu bona fides, ex privilegio dubio. Et ut addit Paris. in *c. auditus* possunt acquiri jura certa per privilegium incertum. Pro quo faciunt notata *ibid.* ab Host. domin. *c. de decim. in 6.* Barth. *l. celsus ff. de usu cap. & Aures.*

frer. in tract. de pot. seculo in Eccl. fall. 12. Ubi ait Imol. & Zabari. ita etiam tenere. Quorum doctrina aptime valet pro defendendis pluribus usibus & privilegiis antiquiorum Monasteriorum, quae vix possent aliquo instrumento probari, sufficit enim, ad continuandum, in eorum usu communis opinio, & quasi traditio accepta à senioribus, quod tale jus habeant, quod recordentur, se vidisse aliquos ex suis antecessoribus, illo utentes, quod audiverint aliquem Abbatem commendatarium, vel ejus factores expilasse suum archivium, chartas transportasse &c. Tunc enim possunt, absque ullo animi scrupulo, retinere usum talium privilegiorum, modo aliud non obster.

16 Sed & 5. loco requiritur ad praescriptionem, lapsus temporis à jure praefixi, & ut privilegiatus, per illud totum usum sit suo privilegio, absque ulla contractione. Est autem tempus illud diversum, pro diversitate rerum & praescriptionum: Nam pro jure seu privilegio habente causam continuam, aut quali, quale est v.g. jus eligendi, percipiendi decimas &c. requiritur spatium 10. annorum inter praesentes. Et 20. inter absentes. l. 2. c. de servit. & l. fin. eod. de praes. longi temp. Respectu verò illorum, qui fuerint partim praesentes, & partim absentes, duplicatur illud tempus per auth. quod si quibusdam eod. Quod si tale aliquod jus queritur contra Ecclesiam requiritur lapsus 40. Annorum. c. de quarta. c. ad aures c. illud & c. quia de praeser. Si contra Regulares, prout dicitur sectione tertia, ubi de bonis. Ad praescribendum verò jus quod non habet causam perpetuam, ut est servitus viae, praestationes extraordinariae, & ejusmodi. Requiritur tempus, cuius initii memoria non extet, secundum notat. à Gloss. & DD. c. contra morem. d. 100. c. quia cognovimus 10. q. 3. c. super quibusdam de verb. sign. l. 1. & 2. ff. de aqua plu. arc. & l. hoc

iure eod. de aqua quot. & est. Addunt Innoc. c. conquirente de off. ordin. c. bona de p. st. p. al. 17 & c. 2. de in int. rest. Felin. cap. de quarta de praes. & Panor. Et cap. placuit eod. Gloss. & Barth. l. 2. c. de servit. & aqua. Quod in praescribendis ejusmodi juribus privilegiatis, requiritur scientia, & patientia, seu taciturnitas illius, contra quem praescribuntur, sin aliàs nunquam compleri praescriptionem, aut certe dari illi restitutionem in integrum.

Atque hunc in modum completa praescriptio, aequiparatur reali privilegio, & ut docet Barth. l. omnes. ff. de iust. & iur. ac. 19 censetur iudicatis & transactis, & hunc qui praescripsit facit tutum in conscientia, secundum Angel. v. praescriptio nu. 47. Rebuff. cap. postulasti de Cler. ex. nu. 299. Gloss. Host. Tancredi Vincent Joan. Andr. c. possessor. de reg. iur. in 6. Panor. Bald. Felin. Imol. Et alios c. vigilanti extra de praescrip. Ubi Paris. ait esse communem. Ita quod possit se ex sola praescriptione tueri in usu sui privilegii (etiam Religiosi) & etiam si postea detegatur error, secundum quod in initio dixi.

Praescriptio tamen non potest extendi de casu ad casum (etiam similem) ut monet Panor. in cap. cum alim de praeser. Unde ibi benè infert quod qui praescripsit v. g. potestatem excommunicandi, non potest virtute hujus juris suspendere, vel interdicere. Et similiter Gloss. in c. cum contingat 22 de for. comp. & de decim. ait hunc qui praescripsit decimas, non censerit praescripsisse 23 novalia, nec posse illa percipere, & sic de aliis.

§. III.

De Acquisitione Privilegiorum per viam erroris, & deceptionis.

SUMMARIUM.

1. Quomodo intelligendum, per errorem acquiri Privilegia.

2. Et

1. Error inducit ius.
2. Gestā per errorem valent, & 6.
3. Princeps dispensat, vel concurrat cum errantibus.
4. In Principe voluntas universalis.
5. Requisita ut error tribuat ius.
6. Notitia privata, non impedit publicam, licet solum putativam.
7. Vana opinio non sufficit ad iustum titulum.
8. Error qui versatur circa impedimentum iuris postest, tribuit ius non si versatur circa imped. iuris naturalis, aut divini.
9. Ut error tribuat ius requiritur adesse simul titulum.
10. Gestā per intrusum nunquam validantur.
11. Error tribuit ius, & validat acta, solum cum agitur de utilitate publica.

Hic paragraphus spectat ad duos precedentes, & quali pro complemento eorumdem hic ponitur. Dicitur enim quis per errorem acquirere privilegium, seu jus aliquod, vel quando Princeps hoc illi concedit, cuius tamen est incapax, propter impedimentum occultum, quo laborat, vel quando incipit se ipso prescribere privilegium, vel jus, & illo uti, putans sibi competere, cum tamen non comperat. Postquam enim sic concessio, vel usurpato, usus est per tempus legitimum, tunc dicitur illud fecisse suum, & sibi prescripsisse erroremque ortum tali privilegio dedisse, est enim regula recepta, quod error inducit jus, & tribuit jurisdictionem. *cap. 1.3. q. 7. l. 1. Cod. de testam. Et barbatus ff. de off. pra. Et quod in confessionem huius erroris, & juris sic per errorem, & deceptionem usurpati gestu est, aequale valet, & tenet; atque si error non intercessisset, quia Princeps, censetur quā talis, & voluntate universalis, quam fictione juris ei DD. attribuunt, vel dispensare cum eo qui sic operatur, & omnes defectus supplere, vel concurrere cum ipso in*

omnibus quae agit, & illa validare; Attento enim quod homines possunt infinitis modis decipi, seu in communicanda, seu in exercenda jurisdictione, ideo DD. attribuant Supremis Principibus, illam voluntate generalem, pro bono status publici, & ad vitanda plura ac gravissima incommoda quae quotidie orirentur, si haec quae fiunt per errorem modo explicato vellent semper esse nulla & inyalida, Gloss. c. 1.3. q. 7. c. ad probandum de sent. & re iud. & l. 3. ff. de supel. leg. Abb. c. l. seiscritus de refer. Mascard. concl. 648. de prob. Nald. v. confessio Angel. v. errore. Henrici lib. 13. c. 7. A Castro de leg. pen. lib. 2. c. ver. Palud. in 4. d. 17. q. 6. a. 2. Suar. de cens. d. 2. sect. 4. Less. de iust. lib. 2. c. 29. dub. 8. & Joann. de Lugo de iust. 10. d. 36. sect. 3. Et sic v. g. si Religiosus aliqua ratione probabili motus putat suo ordini datum esse aliquod privilegium, valida sunt omnia, quae virtute illius agit, quamvis interim deceptus esset, & in veritate nunquam fuerit illud privilegium concessum vel sit revocatum. Sic si Sacerdos excommunicatus approbatur ad audiendas confessiones in loco, in quo ignoratur ejus censura, valide absolvit. Sic Praelatus cujus electio est nulla, & invalida propter defectum occultum, valide administrat, post confirmationem, &c.

Sunt tamen aliqua necessaria ad hoc ut error hac ratione tribuat jus, & primo quidem ut ille sit communis, id est ita vulgaris, ut faciat rem probabilem, instar opinionis communis, & consequenter oportet ut non sciatur à majori parte communitatis, sin autem error fuerit paucorum tantum nullum jus tribuit. Addit Decius *conf. 407. nu. 2.* & Marfil. in pra. §. aggred. or. num. 32. Errorem ejusmodi nullum jus tribuere respectu illorum, qui ejus sunt confecti, nec acta favorem illorum validare, sed ego hanc restrictionem non admit-

to, quia ubi notitia publica, etiam putativa validat actum, non potest impediri à notitia privata, quamvis aliàs certa, per proportionem ad doctrinam cõmunem, teneri iudicem condemnare reum in iudicio convictum, quamvis notitia, privata sciat illum esse innocentem, ita Lugo *supra cit.* & Laym. *in theol. mor. lib. primo tit. 4. cap. 22. num. 9.* Requiritur secundo ad hoc ut error tribuat jus, ut fundamento aliquo probabili, seu apparenti nitatur, eo modo quo supra dictum est, sic nimirum ut creet opinionem probabilem, aliàs autem, non sufficeret, si in vana & stulta aliqua opinione fundaretur. Ita Cardin. *conf. 114.* & Feder. 137.

10 Tertiò ut error, seu deceptio versetur circa impedimentum, seu defectum, qui sit juris positivi tantum, Abb. *cap. secundo de presb. non bapt.* Et Nald. *supra cit.* Et sic v. g. si Sacerdos qui communiter putatur Parochus assistat Matrimonio, tenet Matrimonium, è contra verò, si is qui non est Sacerdos consecrat, nihil facit, etiam si ab omnibus putetur esse Sacerdos, &c.

11 Quartò ut cum errore adsit aliquis titulus reddens rem probabilem sicut dixi superius, aut certè expressa delegatio Superioris, licèt fortè non fuisset delegaturus, si meliùs fuisset informatus. Et sic v. g. dixi superius validè absolvere hunc qui est approbatus in censura, quamvis aliàs non debuisset approbari. At secus est de illo qui sine approbatione & nullo probabili fundamento absolvit, licèt interim putetur ab omnibus approbatus, quia tunc dicitur propriè intrusus, acta

12 autem intrusi, nunquam in jure validantur. Ita Abb. *cap. 2 de in int. rest. Alex. conf. 138. vol. 1. & 93. vol. 2. Tusch. v. error. concl. 330.* & plures alii apud ipsos.

13 Addit Tusch. requiri item ut concurrat

utilitas publica, id est quòd tunc tantum censetur error tribuere jus, cum jus ita exigit bonum publicum, quòd aliàs impediretur, hoc non tolerato. Addit item requiri, ut error sit tantum facti, non autem juris. Sed ego puto cum Laym. *supra citat.* non referre, si sit facti, si ve etiam juris, modò sit justus secundum dicta in Superioribus.

Quibus observatis, & concurrentibus circumstantiis assignatis, error seu opinio communis ita facit jus, & jurisdictionem tribuit, ut licèt postmodum delegatur deceptio, nulla sit opus iteratione, aut confirmatione gestorum. Quin etiam sic tenet, & valent, ut nec rescindi possunt, aut revocari, ut docet Lap. *alleg. 89.*

S. IV.

De Acquisitione Privilegiorum per viam communicationis.

SUMMARIUM.

1. Quid sit communicatio privilegii, & à quo scienda.
2. Vbi communicationis privilegii consistit in duobus.
3. Quando communicatio, & privilegii, censetur gratia ipsa communicatio, absque respectu admodum uentium.
4. In communicatione non conceditur plus, vel minus, quam in originali habeatur.
5. Conceduntur etiam prescripta.
6. Inter regulares duplex communicatio.
7. Concessa uni provincie, extenduntur ad omnes alias.
8. Concessa uni Monasterio, extenduntur ad omnia alia.
9. Omnia privilegia communia omnibus, & 26.
10. Cassinensium privilegia quibus concessa.
11. Camald. privilegia quibus concessa.
12. Lateranensium quibus.
13. Societ. Jesu quibus.

19. Mendicantium quibus.
 20. Congregatio Portugal. sancti Benedicti quam communic. habeat.
 21. Quam Fulsenses.
 22. Quam Celestini. & 20.
 23. Quam Capicini.
 24. Quam Augustiniani. & 20.
 25. Quam Camaldulenses.
 26. Quam Congreg. sancti Mauri.
 Quam Carthusiani ibid.
 Quam Trinitarii ibid.
 Quam Cruciferi ibid.
 Quam Hieronymitani ibid.
 Quam Clerici Ministr. Infirmis, ibidem.
 Quam Canonici de Alga ibid.
 Quam Servite ibid.
 Quam Theatini ibid.
 Quam Minores ibid.
 Quam Carmelite ibid.
 Quam Mimimi ibid.
 27. Communicatio extenditur ad concedenda.
 28. Etiam ad illa, quae specialem requirunt mentionem.
 29. Etiam illa, quae prohibentur communicari.
 30. Singulares clausulae sub quibus facta est communic. Cisterc. in Italia.
 31. Et Camaldulensibus, & Congregat. sancti Mauri.
 32. Quomodo intelligenda communicatio.
 33. Non habet locum, ubi agitur de damno tertii.
 34. Neque in his quae repugnant statui.
 35. Neque ubi sequeretur absurditas.
 36. Neque in his quae non sunt concessa intuitu Religionis.
 37. Mimimi an sint exempti a solutione quarta.
 38. Mendicantes non possunt uti Pontificalibus.
 39. Abbates non sunt omnes aequales, & 39.
 40. Vm privi. pro partibus infidelium, illicitus ubi Ecclesia floret.
 41. Privilegia Dominicanorum ad quos extensa.
 42. Minorum ad quos ibidem.
 43. Trinitariorum ad quos.
 44. Mimorum ad quos.

HAc via acquiruntur privilegia, quando haec, quae primitus uni concessa fuere, iterum alteri conceduntur. Et debet communicatio fieri non ab illo, cui sunt concessa, sed ab illo, qui concessit, quia communicatio non est aliud, quam nova, & iterata concessio, seu concessio- nis extensio, ad nova subiecta, quae sicut in sua origine, sic & in extensione pender à concedente.

Vis autem communicationis consistit in hoc, quod primò privilegium communicatum, sit commune illi, cui fuit originariè concessum, & cui communicatur, ut quantum ad usum possint ambo independenter unus ab altero illo gaudere. Ita quòd etiam si fortè is cui fuit primò concessum, illud amittat, aut illi restringatur, is tamen cui fuit communicatum, possit illo uti, juxta originariam, & primariam concessionem, secundum quam emanavit à Principe. Nam (quod est secundum in quo consistit vis communicationis) quando communicatur aliquid privilegium (& aliud Princeps non declarat) censetur omnis, & tota gratia comunicata, in suo fonte, hoc est secundum illum modum, & latitudinem, quam reperitur habere ex sua origine absque respectu ad illum modum privatum, sub quo illo fortè utitur, is cui primò fuit concessum. Et ratio est, quia hoc communicatur quod praexistit, & actualiter concessum fuit, privilegium autem existit in voluntate non utentium, sed Principis, & concessum fuit non sub modo speciali sub quo fortè aliqui illo utuntur, sed juxta conceptum Principis. Ergo & communicatur secundum illum eundem conceptum, secundum quem originariè concessum fuit. Vide dicenda c. 1. ubi de usu privi. v. 8.

Nihil tamen novi in communicatione indul-

indulgeat, neque plus, neq; minus, quam primitus datū fuit. Unde intelliges, quod communicatio semper præsupponit, tanquam jam existens, id quod communicatur, & hoc ipsum non communicari, nisi secundum quod præexistit. Ex quo fit quod si forte privilegium erat restrictū à Principe, antequam illud communicaret, nec censetur etiam communicatum, nisi sub illa restrictione, secus si post communicationem restringatur pro uno aut altero utentiō, tunc enim is cui communicatum fuit, non tenebitur se conformare restrictioni, sed poterit uti privilegio secundum suam primariam concessionem, imò etiam si restrictio facta sit pro illo, cui originariè fuit concessum, & idem per proportionem dico, si privilegium tollatur, uni utentium.

5 An verò concedantur acquisita per præscriptionem, vel errorem (secundum dicta in superioribus paragraphis) in communicatione privilegiorum, potest in utramque partem disputari. Posset enim non malè aliquis id negare, quia communicatio debet fieri à Principe, & Princeps non communicat nisi hæc, quæ concessit. Sed pars affirmativa longè mihi semper probabilior visa est, & tenenda, privilegia enim præscripta sunt verè privilegia, communicatio autem est absoluta & generaliter concedit privilegia, nec distinguit in modo quo sunt acquisita. Ergo complectitur præscripta peræque ac concessa; deinde etiam si præscripta, non sint concessa expressè à Principe, sunt tamen concessa à jure, quod approbat & permittit præscriptionem: & consequenter implicite à Principe, à quo est omne jus, & qui omnia jura tenet in scrinio pectoris. Et cum alijs privilegia præscripta sint verè privilegia, & communicatio generalis, hæc ideo censeri debent per illam concessa.

Propius autem accedendo ad nostrum institutum, quod attinet ad communicationem privilegiorum inter regulares, hæc instar processionum divinarum, potest intelligi fieri vel ad intra, vel ad extra. Et quidem ad intra, hoc ego primò invenio, quod concessa uni Provinciae extenduntur ad omnes alias ejusdem ordinis, uti Anno 1505. die 15. April. pro minoribus sancivit Jul. II. Bul. quæ incipit. *Exponi nobis fecit.*

Et secundò quod concessa uni Monasterio, extenduntur ad omnia alia ejusdem congregationis, provinciae, vel ordinis. Quod Eugen. IV. Anno 1434. die 23. Febr. concessit Cassinens. B. quæ incipit. *Et si ex debito.* Et rursus Alexand. VI. An. 1501. sext. Cal. April. B. quæ incipit *Inter ceteras.* Et tertio Leo X. Anno 1519. die 2. April. B. quæ incipit. *dum sacra.* Ac rursus Clem. VII. Anno. 1531. die 27. Novemb. B. quæ incipit. *Benignitas.*

Item & Congregationi Vallisoleti primò Eugen. IV. Anno 1446. 13. Cal. Jan. B. quæ incipit. *Sedis Apostolica.* Verum sub limitatione, & pro iis tantum Monasteriis, in quibus essent duodecim Monachi, sed secundo loco sine hac restrictione Nicolaus Francus cum Nomine Sixti IV. legatione fungeretur in Regnis Hispaniarum. Ac tertio Ludovic. Tit. S. Marcelli Præbiter Cardinalis cum item in iisdem Regnis legatione fungeretur Nomine Julii II. Et Quarto Leo X. An. 1515. die 1. Decemb. B. quæ incipit *Vacantum sub Religionis observantia.* Tum V. Clem. VIII. An. 1582. die 30. Septemb. B. quæ incipit. *Romanus Pontifex.*

Item & Carthusianis hoc concessit primò Pius II. Ac deinde Gregor. XI. voluit specialiter, ut concessa Monast. majoris Carthusiæ, extenderentur ad omnia alia per totum ordinem ut refert Chassaign.

Item

Item & Præmonstratenf. hoc idem concessit Clem. VIII. Anno 1582. die 30. Septemb. Bul. quæ incipit *Romanus Pontif.*

Ordini S. Hieronymi in Regnis Hisp. Pius IV. ad instantiam Philippi II. Regis De quo in ejus compend.

Eremitis Augustin. Jul. II. Anno 1507. die 7. Jul. B. quæ incipit. *Dum fructus uberes.*

Ac demum Minimis idem Jul. II. eodem 1507. die 29. Mart. Bul. quæ incipit. *Alias venerabilem.* Quantum verò ad communicationem, quæ fit ad extra; hæc ab initio fuit concessa, sub multiplici differentia, majori aut minori liberalitate Romanorum Pont. licet per necessariam consequentiam nunc sit æqualis omnibus. Nam quibusdam ordinibus, & Congregat. fuerunt interdum communicata privil. unius aut alterius ordinis tantum. Interdum plurium, similibus vel dissimilibus, aut certi generis. Ac demum aliis omnium licet (ut dictum est) omnia sint jam omnibus communia.

10 Et primò quod attinet ad privilegium Congregat. Cassinens. hæc fuerunt communicata Basilianis primò concessione Gregor. XIII. Anno 1577. die 25. Maij, ac deinde confirmatione Pauli V. sub Anno 1606. & die 17. Mart. Item & Congreg. Vallisoleti ab Eugen. IV. Montis Oliveti à Pio II. paucis quibusdam exceptis. Vallis Umbrosæ à Jul. II. Later. & Hospitali S. Spiritus de Urbe Roma à Sixto IV.

11 Privilegia Camaldulensium concessa sunt Monachis Congregat. Montis Virginis, benignitate Pauli V. sub Anno 1611. & die 15. Maij.

22 Congregationis Lateranensis, Theatinis à Clem. VII. Anno 1524. die 24. Jun. B. quæ incipit. *Exponi nobis apud Bzov. To. 19. annal.* Et sub his clausulis, ut ejusmodi communicatio complectatur concessa & concedenda, & fiat mutatis solum nominibus, invocatis

nibus & diebus; possintque Theatini uti ejusmodi privilegiis perinde ac si singula per eorum tenorem, & de verbo ad verbum expressionem, & insertionem forent illis concessa. Imò & illis, quæ specialiter, & de verbo ad verbum essent aliis exprimenda.

Societ. Jesu concessa sunt Cruciferis à 13 Greg. XIV. B. quæ incipit. *Illus qui pro regis.* Clericis Schola piæ ab Urbano VIII. Const. XV. apud Laert. to. 4. Bullar.

Fuere secundò concessa aliquando uni 14 Ordini vel Cong. privilegia plurium aliorum licet non omnium. Nam Cong. Portugal. Ordinis S. Bened. habet communicationem privilegiorum Cong. Cassinensis, primò à Jul. II. Ac iterum à Sixto IV. de An. 1587. Sept. Cal. Decemb. Simulq; Congr. Vallisfol. Cisterc. & S. Hieronymi Hispaniarum, & sub hac clausula. *Etiamsi talia forent, quæ specialem requirant mentionem.*

Item privil. Ord. Cisterc. & omnium 15 Monachalium concessa sunt Fulientibus. à Paul. V. Anno 1606. Id. Jul. Et Calest. ab Urb. VIII. Anno 1624. die 14. Aug.

Item privilegia Camald. & Minorum 17 concessa sunt Capuccinis à Clem. VIII. Anno 1529. 5. Nonas Jul.

Item August. Eremitæ habent commu- 18 nicationem privilegiorum omnium Ordinum, qui suis communicant, indulto Alex. VI. sub Anno 1497. die 8. Mart.

Item privil. ordinum Mendicantium, 19 concessa sunt Dominicis à Leone X. Ann. 1518. die 21. Jun. B. quæ incipit. *Inter cetera.* Minoribus ab Alex. VI. Jul. II. & Leone X. An. 1514. die 16. Febr. B. quæ incipit *Affectu benevolentia* Professoribus triū regularum S. Francisci duplici concessione prædicti Leonis, quarum 1. emanavit An. 1517. die 27. Maij, & incipit. *Dudum Felicis* Altera, die ult. Aug. ejusd. Anni, quæ incipit. *Ea quæ per sedem.* Ordini S. Trinitatis à Greg. XIII. Ann. 1575. die 18. Novemb. B. quæ incipit. *Regimini militantis.* Sylvestrius

strinis à Paulo V Anno 1616 die 23. Nov. B. quæ incipit *Religiosorum*. Fulienf. à Sixto V. An. 1607. die 21. Nov. Bul. quæ incipit. *In supereminentis*. Societ. Jesu à Pio V. An. 1571. die 7. Jul. Bul. quæ incipit. *Dum indefesse*. Minimis à Jul. II. Sixto IV. & Pio V. Ac demum simul Congr. seu Ordinibus. Cassin. Camald. Vallis umbr. Montis Oliveri Cisterc. Cel. Præmonst. Lat. S. Crucis Conimbric. S. Salvatoris Boron. Crucif. Militia Christi in Hispan. S. Hier. item de Hisp. De Pific & Fesulani, à Pio V. una & eadem B. quæ incipit. *Ex superna dispositionis arbitrio* Sub Anno 1567. 17. Cal. Sept.

20 Demum 3. privil. omnium Ordinum, tam Mendicantium, quàm nō mendicantium concessa sunt Camaldulensibus primò à Clem. VII. & Paulo III. Anno 1534. tertio Non. Nov. Ac secundò à Gregor. XIV. An. 1591. die 24. Sept. Cælestinis ab Urb. VIII. An. 1624. die 14. Aug. Congr. S. Mauri in Gallia ab eodē Urb. An. 1627. 12. Cal. Febr. Carthusianis à Gregor. XV. An. 1623. die 3. Febr. Trinitariis à Greg. XIII. An. 1575. die 18. Nov. Et Urban. VIII. An. 1634. die 28. Mart. Cruciferis à Greg. XIV. An. 1591. die 12. Jun. Congregationi S. Hieronymi Fesulani ab Alex. VI. Anno 1496. die 30. April. Clericis Regularibus ministrantibus Infirmis à Gregor. XIV. an. 1591. diei Oct. Canonicis S. Georgii in Alga à Pio V. An. 1569. die 5. Dec. Servitis à Jul. III. An. 1551. die 10. April. Theatinis ab eodem Pio, & eodē Anno die 13. Febr. Minoribus de Observantia primò à Clem. VII. Anno 1527. die 30. Maii Ac deinde à Sixto V. An. 1587. die 3. Oct. Carmelitis à Clem. VII. An. 1530. die 12. Aug. Eremitis Augustini à Leone X. An. 1513. die 10. Jun. Ac iterū à Clem. VII. An. 1523. die 31. Oct. Minimis à Greg. XIII. Anno. 1575. die 10. Octob. Et Urban. VIII. Anno 1624. die 28. Jun.

Atque hæc quidem quoad materialem (sita licet dicere) cōmunicationem privilegiorum inter regulares, Caterum pro pleniori instructione placet adnotare quosdam clausulas sub quibus ejusmodi cōmunicatio facta est nonnullis ordinibus, & congregationibus. Nam primò hæc complectitur non tantum concessa, sed etiam concedenda, ut supra notavi Clem. VII. Sanxisse pro Theatinis quoad privilegia Lateranensium. Quod item plures alii Pontifices Sanxere pro diversis aliis ordinibus, & referte supersedeo.

Secundò in eadem cōmunicatione, quam idem Clem. concessit Theatinis. Et Sixt. V. Congreg. Portug. Ord. S. Benedicti de qua item supra, voluit comprehendere omnia omnino privilegia, etiam illa quæ aliis speciale mentionem, & insertionem exigunt.

Tertio Greg. XIV. fecit cōmunicationem Cong. S. Bernardi in Italia, sub hac amplitudine, ut potiatum omnibus privilegiis Abbatis, & Monasterii Cisterc. Clareval. Pontiniac. Morimontens. omnium Congreg. Cisterc. Benedictinorum. Ac quorumcumque aliorum ordinum, similium, vel dissimilium, sub quibusvis regulis militantium, in quibusvis mundi partibus. Quomocumque concessis. Aut ad cujusvis instantiam. Et etiam si talia sint, quæ speciale requirant mentionem, & insertionem. B. quæ incipit *Romanus Pontifex* sub dato Anno 1591. die 28. Jun.

Quartò Idem Greg. XIV. Cong. S. Bernardi in Hispania, concessit cōmunicationem privilegiorum omnium Ordinum sub hac clausula. *Non obstantibus quibuscumque, in contrarium facientibus etiam cōmunicationis prohibitis.* Marcellin. à sancto Benedicto in comp. priv. fulienf. v. ord. c. 5.

Quintò Clemens VII. Et (cum is morte prævenerit, non expeditisset, & Bulla)

ejus

ejus successor Paul. III. per B. que incipit. *Rationi congruit.* expeditam pro Calmald. sub dato Anno 1534 tertiò Nonas Nov. que habetur ad calcè constitutionum impressarum Romæ An. 1639. Et Urb. VIII. pro Congregat. S. Mauri in Gallia per B. que incipit. *In supereminenti* Sub dato An. 1627. 12. Cal. Februar. Et publicatam Patilius à Vicario Generali Illustrif. Domini Archiepiscopi An 1629 die 16. Maii Concessit dictis Cong. Calmald. & S. Mauri cõmunicationem privilegiorum omnium Ordinum regularium etiam Militarium, Hospitalium, ac piorum locorum. Et sub his clausulis, ut nunquam revocetur nec censentur comprehendi sub ullis futurorum Pontificum revocationibus, aut derogatoriis derogariis. Quin imò censentur semper in illis excipi. Et toties in pristinum statum restitui, redintegrari, ac de novo concedi, quoties contingerit, aliquam revocationem fieri.

26 Ex quibus omnibus ego infero, cõmunia esse omnibus ordinibus privilegia omnia, adeò ut non modò antiqua, sed etiam, dum aliquod de novo alicui conceditur seu ordini, seu etiam Monasterio, statim ad omnes alios Ordines aliamque Monasteria derivetur. Imò etiam concedatur sub clausula ne alii communicent. Patet ex dictis & ita tenent. Eman. Roder. *tomo primo qq. regul. 55. a. 17. & tomo 2. qu. 23. a. 5.* Hieronymi. Rodriq. *resolut. 106.* Portel. *in sum. qq. regul. v. communicatio privil.* Miranda *in man. tomo. 2. qu. 46. a. 7.* Joan Cruz *in comp. privil. lib. 2. cap. 4.* Marchin. *de sacr. v. d. 1. part. 7. cap. 2. & 7.* Diana *tract. 2. dub. regul. resolut. 81. & 112.* Tambur. *de iur. Abb. tomo primo d. 17. quest. 2. & d. 25. qu. st. 9.* Donat. *in prax. regul. tomo primo tract. 7. q. 8.* Fit verò communicatio ejusmodi inter ordines regulares hac lege, & ratione,

27 ut concessa uni censentur concessa alte-

ri. Quæ Generali Præsidenti, Privinciali, Abbati, Priori, Cõfessariis, Novitiis, Oblatis, &c. unius. Hac omnia eadem intelligantur concessa Generali, Præsidenti, Privinciali, Abbati alterius. Quæ indulgentiæ sunt concessæ pro Beatis unius, Ha similiter sint concessæ pro Beatis alterius. Quæ gratiæ data pro famulis, syndicis, aut familiaribus unius, illa itidem sint propriæ famulis, syndicis, & familiaribus alterius. Et ita An. 1509. die 1. Jun. Sancivit Jul. II B. que incipit. *Charissimi in Christo.* Ac iterum declaravit Leo X per Oraculum, cujus inter alios meminere Casarub. *v. communicatio §. 13.* & Roder. *10. 1. qq. regul. 55. art. 20.*

Fallit tamen hæc doctrina, & cõmunicatio non habet locum primò in privilegiis, quæ sunt contra jus tertii. Quia Princeps nunquam censetur velle derogare juri alieno ut plenius dicitur infra, ubi de intellectu privilegiorum. Unde quantamcunq; cõmunicationem concedat, non tamen censetur communicare privilegia quæ cadunt jus tertii Et sic verbi gratia licet Minimi habeant privilegia Dominicanorum non tamen propterea sunt exempti à solutione quarta Funera-
29
lis, ut Dominicani, quia hoc est contra jus Ecclesiarum Parochialium. Quidquid in contrarium dicat Tambur. *tomo 1. de iur. Abb. d. 15. qu. 17.* Nam etiam ipse ibi agnoscit, Rotam Romanam super hac difficultate interdum variasse. Et insuper extant duæ Cardinalium declarationes Quarum inter alios meminit Barb. *in rr. de of. & por. p. c. 25. nu. 9.* pro eadem parte negativa. Et per quas Minimi declarantur non esse exempti à prædicta quarta, non obstante, quòd Dominicani illam non solvant, & ipsi gaudeant privilegiis Dominicanorum Idemque dico per proportionem de decimis, oblationibus & similibus aliis.

- Fallit secundò doctrina prædicta, & communicationi non est locus respectu illorum privilegiorum, quæ habent repugnantiam cum statu alicujus Ordinis, qui ideo censetur illorum incapax, quia Papa semper præsumitur sic suas gratias temperare, vel indulgere ut statum cujusque servet in suo esse illasum, nam si non præsumitur velle lædere jus tertii, in communicatione ejusmodi privilegiorum multominus certè jus & statum illius
- 31 cui hæc communicat. Et sic v. g. licet Mendicantes habeant privilegia nò mendicantium, non tamèn possunt celebrare divina Pontificaliter nò Ordines conferre &c. quia hæc repugnant illorum statui.
- 32 Tertio fallit quoad illa privilegia, ex quorum communicatione sequeretur absurditas rerum Ecclesiasticarum, & per ejusmodi privilegia, & communicationem concessam minor aestimatio, aut quorum communicatio repugnat ipsi rationi, & æquitati naturali. Et sic v. g. licet aliqui Abbates Monasteriorum quorundam
- 33 majorum, & magis celebrium, possint in diebus solemnibus portare cappam, & uti caudatario, erigere super suam Sedem umbellam &c. vix tamen puto id quisquam rationabiliter extèdat ad quoscunque Abbates Monasteriorum tenuiorum, & obscuri nominis, quia videtur repugnare rationi, ut parva, & ignobilia æquiparentur magnis, & nobilibus. De-
- 34 mum fallit respectu eorum privilegiorum, quæ non sunt concessa intuitu & favore Religionis vel Ordinis, sed ob singularem aliquam prærogativam alicujus loci, Ecclesiæ, vel Monasterii, quæ alia carent, vel ob necessitatem, quæ alibi tanta non reperitur. Et sic v. g. licet aliqui Ab-
- 35 bates habeant Sedem fixam ad Altare propter jurisdictionem Episcopalem, & diocesim, suo Monasterio annexam, non
- possunt alii carentes tali jurisdictione talem Sedem habere. Sic licet in Indiis, & partibus infidelium vel hæreticorum possint simplices Sacerdotes & Regulares interdum confirmare, aut in impedimentis Matrimonii dispensare, non tamen in aliis partibus, ubi Ecclesia floret, &c.
- Porro multis modis ampliata est extentio, concessa Regularibus privilegiorum communicatio. Nam primò Sixt. IV. omnia privilegia, gratias, & indulta, concessa Dominicanis, & Minoribus, eorum syndicis procuratoribus & oblatibus eorumdem Ordinum monialium tertiariarum communicavit in Bulla aurea quæ incipit *Sacri Prædicatorum*, sub dato An. 1479. die 21. Jul. Secundò Adria. 6. in Bulla Maris magni Ord. SS. Trinit. quæ incipit *Indie à nobis* sub dato Anno 1222. prid. Cal. Sept. concedit ut omnibus ejusdem Ordinis privilegiis, gratiis, indultis, indulgentiis, exemptionibus &c. uti & frui possint, hi qui taxandam ab aliquo Provinciali ejusdem Ordinis, eleemosinam dederint Aut in ejus Ecclesiis sepulturam elegerint, vel qui Scapulare Ordinis de manu alicujus Prælati susceperint, etiam absque ullius voti nuncupatione. Verum quia indulgentia quæstuosæ, aut lucrum sapientes, fuere revocata (ut suo loco dicemus) ideo & privilegium quoad hanc partem cessat, nisi recurratur ad hæc, quæ dicemus *sect. 4. d. 7.*
- Tertio Refert. Cannart. in *sum. priv. 39* *passar.* Et Calar. v. *communicatio §. 31. Et v. familiaris 7* Jul. II. ea omnia supramemorata concessisse Minimis pro fundatrici- bus suis, famulis habitum Ordinis portantibus, aut in Ecclesiis suis sepulturam eligentibus. Sed in eorum mari magno non inveni nisi participationem bonorum operum. Tenor privilegii sic habet *Quodque dicti Ordinis Fundatores, & Fundatrices, Procuratores, & Procuratrices Tutores,*

Tutores, & tutrices, utriusque sexus liberi. Nec non dicti ordinis conservatores, presentes, & futuri. Ommium, & singularum missarum, sermorum, orationum, & sacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum in toto ejusmodi ordine Minorum, de cetero faciendorum, & recitandorum, participes fore, & illis communicata sint, & esse debeant.

40 Demum quarto Clem. VII. an. 1529. die 17. April. uni Syndico seu Procuratori, cujuslibet conventus trium regularum Ordinis Minorum. Eiusdem Syndici, seu procuratoris uxori, & liberis, communicavit omnes indulgentias, favores, & peccatorum remissiones, quibus ipsi Minores gaudent. Et insuper statuit, ut idem Syndicus, seu Procurator, non possit conveniri nisi coram iudice conservatore conventus cui servit, pro quacunque causa, seu civili, seu criminali B. qua incipit. *Dum consideramus*. Verum ad hoc ut illustri hoc privilegio aliquis gaudeat, ego arbitror, illum debere servire gratis, alias autem si pro pretio, potest illi dici, recepisti mercedem tuam. Et ita videtur satis innui in praefatione Bullae. Quantum vero ad posteriorem partem privilegii, & exemptionem, attendendum erit ad praxim, & satis dubito, an haec illi locum dederit.

§. V.

De Acquisitione privilegiorum per viam Extensionis.

S U M M A R I U M.

1. Haec valet ex tribus Capitibus, scilicet 1. dispositione juris. 2. Significationis. 3. Connectionis materiae, rei, causa, personae.
2. Ex 1. capite ad quas personas fiat extensio, num. 3. 4. 5. 6.
7. Ex 2. capite ad quas, & num. 8. usque ad 14.
15. ex 3. capite ad quas personas extendi-

tur usque ad num. 20.

21. Exceptio horum, usque ad finem.

Hac via acquiruntur privilegia, ex tribus capitibus, nempe, aut propter dispositionem juris. Aut propter vocis significationem. Aut propter materiae, rei personae, seu causae connexionem. Propter dispositionem inquam juris. Puta in illis casibus, pro quibus ita in jure cavetur, ut v. g. in matrimonio cuius favore, extenduntur privilegia viri ad uxorem l. 1. & l. femina ff. de senat. l. fin. C. de incol. lib. 10. & l. mulieres eod. de dignit. lib. 12. Sic ex ejusdem juris dispositione privilegia concessa nuptis, & nubentibus, extenduntur ad virgines, & Christo nubentes, ut notant Gloss & Bald. l. imperialis C. de nupt. Koraman. insibil. trigand. c. 57. Et alii per cap. cum inter Canonicos. de elect. c. fin. & penul. de transl. & auth. nisi rogati C. ad trebell. Unde bene inferunt. Aret. c. in praesentia de prob. Ferret. Felin. & alii Canonista. eod. cap. 3. p. var. res. c. 11 num. 207. & Sanch. lib. 1. de matrim. dis. 33. Quod legatum relictum puella si nubat, ei debetur, si monasterium pro servanda virginitate ingrediatur. Sic ex ejusdem juris dispositione privilegium fori, quo gaudent Clerici, extenditur ad ipsorum familiam, & domesticos. can. clericum. 1. qu. 1. cap. eos. dis. 22. & c. judicatum. dis. 89. Quod licet de solis domesticis perpetuis, & perpetuo Ecclesiae servitio addictis intelligat Archid. cit. can. Clericum. Panor. & Aretin. cap. 2. de foro comp. Socin. tamen ib. d. ait dispositionem habere locum etiam in non perpetuis familiaribus, si modo per annum servant, aut per aliquod tempus simile, & non sint dietim conducti. Quod est indubitatam saltem pro domesticis Episcoporum, per cap. si ex ira, & cap. fin. de offic. arch. uti & docent Imol. & Felin. cap. 2. de foro comp. Abb. & Joan.

& Joan. Andr. eod. cap. cum non ab homine. de judic. Host. eod. Et alii plures quos citat & sequitur Joan. Ant. de Nigris in extravag. unic. de vit & hon. Cler. n. 39. Quin
 6 etiam nonnulli volunt hanc dispositionem habere locum nedum in domesticis Clericorum, sed etiam Laicorum, & eorum privilegia pari ratione extendi ad ipsorum famulos per c. ad liberandum. de Inde. In quibus omnibus tamen attendenda erit praxis singularum locorum legitima.

Acquiruntur secundò privilegia per extensionem, propter significationem vocis, quando scilicet hæc quæ inveniuntur concessa sub certo nomine expresso, trahuntur ad omnes personas, quæ aliquo modo, & analogicè comprehenduntur sub tali nomine, seu vi, & significatione ipsa vocis, seu ex communi usu loquendi, seu etiam ex dispositione juris. Et sic v. g. notabam superius, quòd privilegia
 8 maritarum extenduntur ad virgines, & in Domino nubentes, quia nimirum nomine matrimonii æquo jure intelligitur spirituale ac carnale, ut inter alios docet
 9 Natta cap. quamvis de pact. in 6. nu. 193. Sic privilegia concessa filiis extenduntur ad nepotes, secundum Anchar. cap. 1. de
 10 const. num. 422. Militum, ad Clericos, & Doctores. Clericorum ad Regulares. Regularium ad ipsorum Novitios, & Oblatos. Ac Regularium virorum ad eorum moniales, ut specialiter
 12 pro Cisterciensibus decrevit Urban. IV. Pro Cassia Paul. IV. Pro Augustin. Leo X. Pro Minoribus Sixt. IV. Bonifac. VIII. Jul. II. & Leo X. Et pro Carmelitis Gregor XV. Ut vice versa Leo X. extendit privilegia Clarissarum ad suos Minoritas. Sic Clem. VII. extendit privilegia
 13 concessa uni ordini Sancti Augustini. & Sancti Francisci ad duos alios ut sic Pro-

fessores prime, secunda, & tertia Regule cujusque Ordinis, in eodem privilegiis communiter gaudeant. Quin etiam eorumdè Oblati indulto Eugen. IV. & Sixti IV. pro Carmel. & August. Imò & illa Tertiaria, quæ vitam cælibem voverunt, etiam si habitent in propriis domibus, & non sub clausura, concessione Leon. X. facta Minoribus. Quorum omnium (præter voluntatem, & beneplacitum Summorum Pontificum, qui illa concesserunt) ratio est, quia illæ omnes personæ comprehenduntur sub nomine regularium, seu fratrum, quamvis aliqua magis propria, alia minus.

Sed & tertio acquiruntur privilegia per viam extensionis propter connexionem, (ut dictum est) materiæ, causæ, rei, vel personæ. Quod contingit, quando persona non posset uti suo jure & privilegio (saltem commode) nisi facta illius extensione ad aliquas alias, quibus tamen non fuit concessum. Et ita admittuntur
 15 Panor. c. quam sit de jude. Jas. l. scribarios. Cod. de mul. test. Barth. in tract. represal q. 6. Septima q. principalis. Angel. v. privil. num. 7. Sylvest. eod. v. num. 6 & communiter alii. Quia non est inconveniens, ut quis ex persona alterius consequatur, quod non habet ex sua, ut notat Gloss. c. ex litteris. de jur. patr. cap. quærela de sim. leg. Aristot. ff. quæ res pign. oblig. possit l. quedam. eod. de acquir. rer. dom. l. in modicis eod. de contr. empt. & l. si si is qui duos eod. de lib. leg. Et sic v. g. privilegium ingrediendi monasterium cõcessum reginæ, vel fundatrici, extenditur ad
 16 ejus Ephebos, Puellas, & totam Gynicæum sine quo non solet aut decet esse. Sic cum Domino habente privilegium, interessendi divinis tempore interdicti, admittuntur & famuli. Sic privilegium hospitalis extenditur ad eius ministros. Principalis

æquiparantur per modum regula. c. in judicis de reg. jur. in 6. l. non debet ff. eod. & l. fin. C. de fruct. & ex. lit. Ideo nihil debet licere actori, quod reo non permittatur, ut docet Gomez c. 1. de iudic. in 6. n. 24. Unde v. g. si causæ detur privilegium ne appelletur, etiam & appellatio prohiberi debet in reconventione, secundum Gloss. clem. sepe de verb. sign. Ancar. c. 1. de const. Bald. c. a nobis. de excep. Socin. in rubr. ff. de acquir. poss. & Jas. l. qui cõdemnare. eod. de re iud. Sic si actor producit instrumenta minus authentica, & hæc admittantur, potest reus iisdem uti contra ipsum & similia producere, quæ similiter erunt admittenda secundum Bald. l. si quis testibus. C. de test. & Jas. l. 1. ff. de edend. Et sic de pluribus aliis.

7 Et licet Bald. Castrenf. & nonnulli alii in auth. quas actiones C. de sacros. Eccl. hanc doctrinam non admittant, possunt tamen conciliari cum supra relatis auctoribus per sequentes exceptiones & fallentias, quas ego addo eorum doctrinæ, fallit enim primò respectu Dei, seu causæ piæ, quia privilegia concessa in favorem ipsius, nõ sunt retorquibilia, ut etiam concedit Burg. loco sup. cit. n. 41. Vbi hanc fallentiam appellat valde notabilem. & ait cõtinere singularem limitationem l. 3. cit. quod quis iur. Sed & fallit secundò doctrina in initio tradita, respectu privilegiorum quæ sunt inserta corpori juris, uti Burgof. loco cit. & Barth. auth. cit. quas act. on agnoscunt, Et ratio est, quia illa privilegia reputantur concessa motu proprio, hæc autem nõ sunt retorquibilia. l. penul. C. de sent. & int. om. iud. Et auth. eod. Vnde & tertiam fallentiam possumus addere pro prædictis privilegiis concessis motu proprio. Quæ sunt omnia regularium, aut saltem major eorum pars, atque ideo irretorquibilia dici debent.

CAPVT IV.

De Confirmatione Privilegiorum.

SUMMARIUM.

1. Confirmatio dicitur duobus modis, & 2.
3. Ex Confirmatione privilegii, arguitur concessio.
4. Ad probandum privilegium, an sufficiat exhibere confirmationem.
5. Confirmatio fit duobus modis, & que inter his diverfitas 6. & 7.
8. Motus proprius non operatur, ubi defectus contingit in his que sunt iuris naturalis.
9. Omnia regul. privilegia sunt confirmata motu proprio.
10. Et sub aliis clausulis efficacioribus.
11. Etiam illa que specialem expressionem requirunt.
12. Omnia privil. regul. revixerunt virtute confirmationis.
13. Ut privilegium dicatur esse in usu, quid requiritur.
14. Non est credibile, usum cuiusquam esse universaliter intermissum in omnibus ordinibus.
15. Privilegia contraria cuicumque concilio, ad hoc valent.
16. Quomodo Trident. & quo casu, illa irritent.
17. Quomodo, & qui Canones.
18. Scriptura non est de substantia actus.
19. Privil. per oraculum concessa sunt æque bona, ac concessa per bullam.
20. Oracula omnia sunt confirmata.
21. Et habent naturam constitutionum.

Confirmatio est juris prius habiti corroboratio. c. inter dilectos. de fid. iust. Et hoc propriè contingit, quando superior approbat factum inferioris, præbendo illi suam auctoritatem, & faciendo ut subsistat. Verùm in presenti ego nõ sumo nomen confirmationis in tam stricta significatione, sed prout denotat quandam innovationem ejus quod iam legitimè factum